

8 Σεπτεμβρίου 2020

Παναγία Σπηλιανή Απερίου, ένα από τα πιο όμορφα ξωμονάστια της Καρπάθου

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός](#)

του Μανώλη Δημελλά

Από τα πιο όμορφα ναΐδρια της Καρπάθου είναι αυτό της Παναγίας Σπηλιανής Απερίου. Οι σημερινοί κτήτορες του είναι τρεις γιατροί. Τα αδέλφια Σαρρή, ο Μιχάλης, ο Γιώργος και Αντρέας, που με περίσσια αγάπη φροντίζουν την εκκλησία. Αν και εορτάζει στις 8 Σεπτέμβρη η λειτουργία έχουν επιλέξει να γίνεται λίγες ημέρες νωρίτερα, έτσι ώστε οι πιστοί να μην χάνουν και την μεγάλη γιορτή της Παναγίας, στη Βρυσιανή στο Μεσοχώρι, στη Βωλάδα, στα Πηγάδια της Λαρνιώτισσας και στις Μενετές.

Ιστορικές αναφορές από το βιβλίο του Μ. Μιχαηλίδη Νουάρου (όπως μας τις προσφέρει η κα Άννα Σακελλαρίδη) λένε για την Παναγία Σπηλιανή:

πάτερ Δημήτριος Ζαγόρας, Μιχάλης Σαρρής

“βρίσκεται ανάμεσα στο Απέρι και το Όθος, σε καταπράσινη κοιλάδα πνιγμένη στις μυρτιές, στα λιοδεντρα και στα θυμάρια, απλώνεται η φημισμένη Ίνια.

Ο Μπονέντης από τον Ελοθα της χαρίζει καθημερινά ανάσες δροσιάς, και οι ομίχλες που συχνά την επισκέπτονται θαρρείς και προσπαθούν να την κρύψουν από μάτια αδιάκριτα.

Χαρίζει χαμόγελα στη θάλασσα που στραφταλίζει κάτω στον Βροντη και κλείνει συνομωτικά το μάτι αντίκρυ στο μοναστήρι του Αη Γιώργη στις Βάσσεσ. Κάπου εκεί ψηλότερα είναι κτισμένη η Παναγιά η Σπηλιανή. Εκκλησιάκι απέριττο, μικρό αλλά με ιστορία που χάνεται στο βάθος του χρόνου. Εκκλησιά, σχολείο και βιβλιοπωλείο συγχρόνως.

Ψυχή του τόπου ο Ανδρέας Διακανδράς, δεύτερος διδάσκαλος του Απεριου, το 1815. Δίδασκε και μοίραζε δωρεάν στους μαθητές του βιβλία θρησκευτικού περιεχομένου και άλλα, που τα έστελναν ομογενείς από την Κωνσταντινούπολη και την Ευρώπη για προπαγανδιστικούς σκοπούς.

Τον Διακανδρά διάλεξε ο Χατζηλιας Οικονόμου γνωρίζοντας τον ηρωισμό και το θάρρος του, να κυβερνήσει το καράβι που χάρισε στον αγώνα και στον Μιαούλη, για να πολεμήσει στο Αιγαίο”.

φωτογραφία Σοφία Χήρας Μικρός

Σήμερα έλειπαν δυο από τα τρία αδέρφια, ο Γιώργος και ο Αντρέας. Όμως η λειτουργία, όπως μας περιγράφει ο εφημέριος του Απερίου πάτερ Δημήτριος Ζαγόρας, ήταν ξεχωριστή κι αυτό γιατί υπήρχαν τρεις ψάλτες! Ο γιατρός Μιχαήλ, η σύζυγός του Ευφροσύνη και η Λίτσα Μικροπανδρεμένου.

Ο πάτερ Δημήτριος είχε το νου του να ξεκινούν σωστά τα τροπάρια για να μπορέσουν να τα συνεχίσουν. Μάλιστα όπως χαρακτηριστικά μας περιγράφει: “Στα μικρά μέρη είμαστε σαν...Λοκατζήδες. Παντός καιρού. Προσαρμοζομαστε αμέσως και ευχαρίστως. Χωρίς γογγυσμό. Τα συναισθήματα πολλά για μένα που ξέρω ότι εκεί ιερουργησαν τα δύσκολα χρόνια ιερείς στυλοβάτες της πίστης μας . Αλλά και για τη σύζυγο του γιατρού που ήταν όλο συγκίνηση με τη συμμετοχή της και το ευχάριστο ξαφνιασμα όταν της είπα ότι διάβασε αποσπάσματα από τους ψαλμούς τους Δαβίδ.”

Η Παναγία η Σπηλιανή χρονολογείται στο έτος 1528 καί αγιογραφήθηκε από τον

Ιάκωβο Περκούδα. Οι τοιχογραφίες του ναού είναι κατεστραμμένες όλες στο πρόσωπο. Κυρίως στα μάτια. Οι Οθωμανοί Τούρκοι το έκαναν αυτό, δεδομένου ότι ο μονοθεϊσμός τους απαγορεύει την απεικόνιση Αγίων.

Η Κάρπαθος μπορεί να φημίζεται για τις μεγάλες λειτουργίες, που συνήθως γίνονται στις κεντρικές εκκλησίες των χωριών του νησιού, όμως τα μικρά ξωμονάστια είναι αυτά που έχουν τη Χάρη των Αγίων τους και εκεί, πέρα από τη συνεύρεση γνωστών και συγγενών, είναι πιο εύκολο να βρεθεί κανείς πιο κοντά στον Θεό ακολουθώντας μια αγνή τελετουργία που δύσκολα τη συναντάς.

Πηγή: karpathiakanea.gr